

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PETI ODDELEK

SKLEP

Pritožbena zadeva št. 10390/09

Božo BERDAJS

proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) je dne 27. marca 2012 na seji senata v sestavi:

Dean Spielmann, *predsednik*,

Elisabet Fura,

Boštjan M. Zupančič,

Ann Power-Forde,

Ganna Yudkivska,

Angelika Nußberger,

André Potocki, *sodniki*,

in Claudia Westerdiek, *sodna tajnica oddelka*,

ob upoštevanju navedene pritožbe, vložene 10. februarja 2009,
ob upoštevanju stališč tožene vlade in stališč, ki jih je v odgovor
predložil pritožnik,

po posvetovanju sklenilo:

DEJSTVA

Pritožnik Božo Berdajs je slovenski državljan, rojen leta 1978 in stanujoč
v Šmartnem pri Litiji. Pred sodiščem ga je zastopal L. Poljanec iz Slovenske

Bistrice. Vlado Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala državna pravobranilka T. Mihelič Žitko.

A. Okoliščine zadeve

V nadaljevanju so povzete okoliščine zadeve, ki sta jih predložili stranki.

Pritožnik je rojen leta 1978 in stanuje v Šmartnem pri Litiji.

Dne 14. aprila 2007 je pritožnik vozil tovorno vozilo v bližini Ivančne Gorice. Policija ga je ustavila zaradi suma, da je imel naloženega preveč tovara v nasprotju z veljavnimi cestnoprometnimi pravili. Policija je pritožniku odredila tehtanje vozila, pritožnik pa je vozilo začel raztovarjati in trdil, da mu je tako naročil šef. Policija je ugotovila, da je storil prekršek po prvem in tretjem odstavku 242. člena Zakona o varnosti cestnega prometa, to je neupoštevanje zahteve policista, da bi omogočil tehtanje vozila, in mu izrekla sankcijo plačila globe v višini 2503 EUR. Policija je 9. avgusta 2007 po pošti poslala pritožniku plačilni nalog, ki ga je pritožnik prejel 16. avgusta 2007.

Pritožnik je 23. avgusta 2007 vložil zahtevo za sodno varstvo, ki se glasi:

"Utemeljitev zahteve

Moja zahteva temelji na načelu predpostavke nedolžnosti po 7. členu Zakona o prekrških in 3., 26., 27. in 29. členu ustave.

Obrazložitev

7. člen Zakona o prekrških se glasi: Kdor je obdolžen prekrška, velja za nedolžnega, dokler njegova odgovornost ni ugotovljena s pravnomočno odločbo. Enako določa ustava v svojem 27. členu. V mojem primeru pravnomočna odločba ni bila izdana in zato drugi plačilni nalog ni zakonit. Kmalu bom imel celo zbirko plačilnih nalogov in sklepov, s katerimi so bile popravljane napake.

Policija ne more in ne bi smela biti prekrškovni organ (glej 3. člen Ustave Republike Slovenije). Po 23. členu ustave lahko o storitvi kaznivega dejanja odloča samo sodnik.

Rok za vložitev pritožbe ali zahteve za sodno varstvo ni združljiv z 29. členom ustave. Navedeno bi moralo biti, ali gre za delovne ali koledarske dneve. Primeren čas bi bil trideset dni in bi se moral nanašati na koledarske dneve, saj tudi država potrebuje trideset dni, da pošlje dokumente, za katere se zaprosi.

Obdolžujete me prekrška, ki ni jasno naveden ali opisan, in o posledicah, o katerih niste predložili nikakršnega dokaza. Kot državljan nisem dolžan poznati členov in odstavkov Zakona o varnosti cestnega prometa. Na vsak način pa ne razumem, česa sem obdolžen. Morali bi predložiti dokaze o posledicah. Trdim, da sem vozil v skladu s predpisi. Tožnik mora predložiti natančna materialna ali pisna dokazila zato prosim, da:

- predložite dokumente o merilni napravi in načinu meritve, ki ga zahteva Zakon o standardizaciji (atesti, zapisniki o meritvah, sodna odločba, da se lahko izsledki, pridobljeni s temi napravami, uporabljajo kot dokaz);
- preložite sodno odločbo, da se lahko izsledki, pridobljeni s to napravo ali z merjenjem ali dokazovanjem uporabljajo kot dokaz;
- predložite dokumente, ki dokazujejo, da je oseba, ki je upravljala merilno napravo, pooblaščen in preverjeno usposobljena za izvajanje meritev ali za uporabo merilne metode kot dokaza;
- predložite dokaze o materialni ali drugi škodi zaradi očitane prekrška;
- izjave policije niso dokaz.

Plačilni nalog je izdala in podpisala pooblaščen oseba – policist.

Ustava v 23. členu določa, da lahko odloča samo sodnik.

Sprašujem naslednje:

- ali je oseba zaposlena na ministrstvu za pravosodje,
- ali ima pravno izobrazbo,
- ali je opravila pravosodni izpit,
- ali je sodnik.

Če oseba ne izpolnjuje zgoraj navedenih pogojev, njena dejavnost ni v skladu s 23. členom ustave. Ker spada policija v izvršno vejo oblasti (3. člen ustave) ne more in ne sme kaznovati in ne sme biti prekrškovni organ, saj to ni predvideno z ustavo.

V 29. členu ustava jasno določa postopek za take obtožbe. Ker dosedanji postopek ni bil skladen z ustavo, vas moram spomniti na 26. člen ustave.

30. člen Zakona o policiji določa, da mora policija delovati skladno z ustavo.

Ker gre v tej zadevi tudi za kršitev temeljnih človekovih pravic in svoboščin, prosim, da se moja vloga dobro preuči.

Zahteva

Predlagam, da se plačilni nalog razveljavi in izvede postopek skladno z ustavo."

Okrajno sodišče v Ljubljani je 20. avgusta 2008 zavrnilo pritožnikovo zahtevo za sodno varstvo. Sodišče je zapisalo, da je pritožnik "vložil tipsko zahtevo za sodno varstvo", v kateri je podal samo splošne trditve in navajal, da je so bile kršene ustavne določbe. Zlasti je sodišče zapisalo, da pritožnik ni jasno navedel, zakaj naj bi bile ugotovitve policista napačne niti ni trdil, da očitane prekrška ni storil. Njegove pavšalne navedbe niso v ničemer izpodbijale dejstev, ki jih je ugotovila policija. Sodišče je nadalje povzelo navedbe policije, za katere je ugotovilo, da so ugotovljene pravilno. Glede zatrjevanih postopkovnih kršitev je sodišče med drugim ugotovilo, da je skladno z ustreznimi določbami Zakona o prekrških policija pristojna za odločanje o zadevnem prekršku v hitrem postopku in da je policist pooblaščen uradna oseba za vodenje tega postopka. Navedlo je tudi, da je

rok za vložitev zahteve za sodno varstvo določen z zakonom. Sodišče je tudi menilo, da bi moral pritožnik, ki je imel vozniško dovoljenje, poznati določbe Zakona o varnosti v cestnem prometu. Sodišče je nadalje ugotovilo, da je policija pravilno izvajala zakonodajo glede okoliščin zadeve in izrekla zakonsko določeno globo. Pritožniku je bilo naloženo plačilo stroškov postopka v višini 100 EUR.

Pritožnik je 16. septembra 2008 vložil ustavno pritožbo, v kateri je uveljavljal kršitev pravice do pravnega varstva – zlasti, da bi morala biti globa izrečena v sodnem in ne v policijskem postopku; da ga je policija obtožila in obsodila; in da so mu bila kršena jamstva iz 23. člena (pravica do sodnega varstva), 24. člena (javnost sojenja) in 29. člena (pravna jamstva v kazenskem postopku) ustave. Nadalje je navajal, da zoper sodbo okrajnega sodišča ni dovoljena pritožba.

Ustavno sodišče je 24. septembra 2008 zavrglo ustavno pritožbo na podlagi tretje točke prvega odstavka 55. b člena v povezavi s četrto točko drugega odstavka 55. a člena Zakona o Ustavnem sodišču. Odločba je bila pritožniku vročena 1. oktobra 2008.

B. Upoštevno domače pravo

Za upoštevno domače pravo in prakso glej *Suhadolc proti Sloveniji* (sklep) št. 57655/08, 17. maj 2011.

Poleg tega 242. člen Zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS, št. 83/2004, ki je začel veljati 1. januarja 2005) določa:

"(1) Policist sme napotiti na tehtanje vozilo, za katero sumi, da je tovor, ki se na njem prevaža, naložen v nasprotju z določbami predpisov o cestnem prometu. Voznik mora na policistovo zahtevo omogočiti tehtanje vozila. [...]

2) Z globo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s policistovo zahtevo iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo najmanj 600.000 tolarjev [2 503 EUR] se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, katerega voznik ravna v nasprotju s policistovo zahtevo iz prvega odstavka tega člena, odgovorna oseba pa z globo najmanj 60.000 tolarjev."

PRAVO

A. Kršenje pravice do ustne in javne obravnave po 6. členu

Pritožnik je navajal, da ni imel ustne in javne obravnave na sodišču, kar je kršitev njegove pravice do pravičnega sojenja po prvem odstavku 6. člena Konvencije, ki se glede tega glasi:

"1. Vsakdo ima pravico, da ... o kakršni koli kazenski obtožbi zoper njega pravično in javno odloča ... sodišče ..."

1. Trditve strank

Vlada je trdila, da ta primer ne spada v okvir varstva po 6. členu. Prvič, ker zadevni prekršek ureja Zakon o varnosti cestnega prometa in ne Kazenski zakonik. Postopek ureja Zakon o prekrških in ne Zakon o kazenskem postopku. Drugič, sankcija ni kazen, ampak je njen namen preprečiti, da bi pritožnik prekršek ponovil. V tem primeru ni bilo mogoče izreči uklonilnega zapora. Vlada je tudi trdila, da je zadevni prekršek splošne narave in ga lahko stori vsak udeleženec v javnem cestnem prometu.

Vlada je tudi trdila, da notranja pravna sredstva niso bila izčrpana, saj pritožnik v svoji ustavni pritožbi ni pravilno dokazal, da naj bi se njegova zadeva nanašala na pomembno ustavno vprašanje, kar je ena od minimalnih procesnih predpostavk za sprejemljivost ustavne pritožbe.

Vlada tudi trdi, da obravnava ni bila izvedena, ker ni bilo potrebe, da bi pritožnik ustno predstavil svoje trditve. Iz zahtevka za sodno varstvo je videti, da se pritožnik pritožuje glede prekrška nepravilne vožnje, ne pa glede prekrška v tem primeru. Ker se je njegova obsodba nanašala samo na dejstvo, da policistom ni dovolil tehtanja vozila, se sodišču ni bilo treba izreči o njegovih trditvah glede načina tehtanja in naprave za tehtanje. Preostale trditve so se nanašale izključno na pravna vprašanja. Vlada je tudi navedla, da je policist izvedel ustni postopek na samem kraju prekrška in je bil s tem pritožnik takoj seznanjen o obtožbi, ki ga bremeni. Hitri postopek je bil izveden skladno z določbami Zakona o prekrških. Pritožnik ni izpodbijal dejanskega stanja, ki ga je ugotovil policist, niti pravne kvalifikacije prekrška niti sankcije in tudi ni zahteval zaslišanja prič.

Pritožnik je trdil, da zadevni postopek spada v okvir varstva po 6. členu Konvencije, saj je bil obdolžen in obsojen za prekršek.

Pritožnik je trdil, da ga je obtožil in obsodil isti organ, to je policija, in da je bila sodna presoja neustrezna, zlasti zato, ker mu ni bila zagotovljena možnost javne in ustne obravnave.

2. Presoja Sodišča

Sodišče glede ugovora vlade v zvezi z veljavnostjo 6. člena ugotavlja, da je tak ugovor že zavrnilo v zadevi *Flisar v. Slovenia* (št. 3127/09, §§ 25–26, 29. september 2011). Sodišče ne vidi razloga, da bi v tem primeru odločilo drugače. Za ta postopek torej 6. člen velja.

Glede ugovora vlade v zvezi s tem, da pravna sredstva niso bila izčrpana, Sodišče ugotavlja, da je tak ugovor že zavrnilo v zadevi sodbi *Flisar v. Slovenia* (§ 27). Ker so trditve vlade v navedeni in v obravnavani zadevi enake, Sodišče ne vidi nobenega razloga, da bi spremenilo svoje ugotovitve iz *Flisar* (prav tam) in zato ta ugovor zavrača.

Sodišče ugotavlja, da so bila načela glede zahteve po ustni obravnavi v prekrškovnih postopkih postavljena v *Suhadolc proti Sloveniji* ((sklep), št. 57655/08, 17. maj 2011) in *Flisar* (navedeno zgoraj, §§ 33–35). Sodišče zlasti meni, da ustna obravnava ni nujna v primerih, ko ni bilo vprašanj glede verodostojnosti ali izpodbijanih dejstev, ki bi zahtevala ustno izvajanje dokazov ali navzkrižno zaslišanje prič, in je bila obdolžencu dana ustrezna možnost predložiti lastno zadevo v pisni obliki in izpodbijati dokaze zoper sebe (glej zadevi *Flisar*, prav tam, in *Jussila proti Finski*, [VS], št. 73053/01, §§ 41–42 in 47–48, ESČP 2006-XIII).

V obravnavani zadevi Sodišče ugotavlja, da se nanaša na prekršek po Zakonu o varnosti cestnega prometa, ki sam po sebi ne spada v tradicionalne kategorije kazenskega prava (glej, *mutatis mutandis*, *Suhadolc*, naveden zgoraj; *Kammerer proti Avstriji*, št. 32435/06, § 28, 12. maj 2010 in *Öztürk proti Nemčiji*, 21. februar 1984, § 51, serija A št. 73). Nadalje Sodišče ugotavlja, da se v nasprotju z zadevo *Suhadolc* (navedeno zgoraj), ki se je nanašala na objektivno pridobljene dokaze, in sicer z napravo za merjenje hitrosti in alkotestom, obravnavana zadeva nanaša na prekršek, ki so ga opazili policisti osebno, in so bila policijska opazanja edina podlaga za obsodbo pritožnika. Sodišče ugotavlja, da bi lahko bila ustna obravnava ključna za varovanje interesov obtoženca in da bi se na taki obravnavi lahko preskusila verodostojnost ugotovitev policije. Ugotavlja pa tudi, da je pritožnik kljub možnosti, da bi izpodbijal ugotovitve policije v zahtevi za sodno varstvo, vložil, po besedah sodnika "le tipsko zahtevo za sodno varstvo". Ta zahteva ni vsebovala nobenih argumentov glede vsebinskih elementov prekrška (glej, nasprotno, *Flisar*, navedeno zgoraj, § 39). Vsebovala je navedbo, da je pritožnik vozil po pravilih, vendar brez podrobnosti, kritiko splošnih pravil glede hitrega postopa, ki ga je izvedla policija, in ugovor v zvezi z nekakšno neopredeljeno napravo in načinom meritve. Sodišče pri tem poudarja, da je že presodilo določbe Zakona o prekrških o hitrem postopku in ugotovilo, da glede na to, da je obdolženec imel možnost predstaviti svoje argumente, ki bi kazali na potrebnost oprave glavne obravnave, ureditev, ki daje sodniku diskrecijsko pravico, da se odloči, ali je treba izvesti ustno obravnavo, ni *sama po sebi* v nasprotju z jamstvi iz 6. člena (glej *Suhadolc*, navedeno zgoraj). V takih zadevah, to

je v zadevah, ki se nanašajo na hitri postopek po Zakonu o prekršku, je potreba po ustni obravnavi odvisna ne le od narave prekrška, ampak tudi od argumentov, navedenih v zahtevku za sodno presojo (glej *Flisar*, navedeno zgoraj, § 39).

Glede na vsebino pritožnikove zahteve za sodno varstvo, v kateri pred okrajnim sodiščem ni izpodbijal nobenega dejstva, ki ga je ugotovila policija, Sodišče ugotavlja, da so argumenti vlade, da je okrajno sodišče lahko ustrezno odločilo v zadevi zgolj na podlagi spisa, trdni.

Sodišče torej ugotavlja, da je v obravnavani zadevi sodnik uporabil svojo diskrecijsko pravico skladno z zahtevami 6. člena in da je **odsotnost** izvedbe ustne obravnave utemeljena. Ta zaključek se implicitno nanaša tudi na pritožnikovo pritožbo glede odsotnosti javne obravnave.

Ta del pritožbe je torej očitno neutemeljen in ga je treba zavrniti skladno s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena Konvencije.

B. Druge pritožbe

Ob sklicevanju na 6. in 13. člen Konvencije je pritožnik navajal, da je Ustavno sodišče zavrnilo njegovo ustavno pritožbo in se pri tem sklicevalo na 55. a člen Zakona o ustavnem sodišču, ki pa je začel veljati po dogodkih, ki so predmet njegove pritožbe. Navajal je, da mu je bila s sklepom Ustavnega sodišča odvzeta pravica dostopa do sodišča in tako za nazaj (retroaktivno) kršene njegove pravice.

Nadalje je pritožnik navajal, da je sodba temeljila izključno na policijskem spisu, da priče niso bile zaslišane, da je bila kršena njegova pravica do domneve o nedolžnosti in da v nasprotju s 6. in 13. členom Konvencije ni imel možnosti pritožbe na sodbo sodišča prve stopnje. Nazadnje je pritožnik navajal, da je policija kršila njegovo pravico do svobode, saj naj bi ga ustavila brez poprejšnjega opozorila.

Po obravnavi zgoraj navedenih pritožb Sodišče ugotavlja, da glede na vse gradivo, ki mu je na voljo, pritožbene zadeve, kolikor spadajo v njegovo pristojnost, ne kažejo na kršitve členov, na katere se je skliceval pritožnik. Iz tega izhaja, da je ta del pritožbe očitno neutemeljen in ga je treba zavrniti skladno s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena Konvencije.

Iz teh razlogov Sodišče soglasno

razglaša, da je pritožba nesprejemljiva.

Claudia Westerdiek
sodna tajnica

Dean Spielmann
predsednik